

A FIATALOK PANASZA:

VAN ÉS MÉG SINCS

MŰVELŐDÉSI OTTHON

MIHÁLYTELKEN

A nyáron, rekkenő hőségben láttam először a mihálytelki művelődési otthont. Villanyszerelek vették a falakat, kőművesek simították a friss vakolatot, ácsok szegelték erősen koppanó ütésekkkel a padlózatot. Mindenki serényen dolgozott, hiszen az Alkotmány-ünnepre terveztek az ünnepélyes átadást. Meg is volt akkorra, a falu örömmel fogadta a Dankó Pista együttest — azóta is várja újabb fellépését, — s a fiatalok úgy gondoltak az elkövetkező télre, mint egy új világra. Úgy vélték, hogy megváltozik az életük. Vége az egyhangúságnak, a kocsmázás kényszerének, hiszen az új művelődési otthon második otthont ad majd az ifjúságnak is, ahol téli esteken rádiószól, társasjátékok, könyvek mellett vidáman, hasznos szórakozással lehet eltölteni az esteket. Magam is ezzel a várákossággal indultam ki a napokban Mihálytelekre megnézni a fiatalok színjátékszóc- és táncsoportjának megalakulását.

A művelődési otthont

zárván, sötétbe burkolózva.

A hidegben szinte fogvacogva találtam. A fiatalok az iskolában voltak, mint ahogy az iskolában van a szabás-varrás tanfolyam is.

Miért?

A művelődési otthon használhatatlan. Átvették az építést kivitelező szervtől úgy, hogy az öltözők kéménye nem szuperál, a kályhából visszaömlik a füst, a két helyiség csak bérfűstölésre lenne alkalmas. A szinpad nem fűthető, a nagyterem egyetlen kályhája odáig nem sugározza a meleget. A próbát csak reszketve lehet tartani. Ha előadás van, a hideg szinpadon a szereplő megfagy, a zongora máris csak süttögve adja ki hangját a többszöri beizzadás miatt. Nincs asztal, ami mellé le lehetne ülni sakkozni, dominózni, vagy könyvet olvasni, vagy amire a rádiót, lemezzjátékot rá lehetne tenni. A helyzet tehát lényegében nem változott. Tavaly nem volt művelődési otthon, a népművelési munka az iskolában folyt. Most van művelődési otthon, a tanfolyamok, próbák mégis az iskolába szorultak.

Az egyik teremben íme, már

egy tucat lány meg egy szem legény

vár bennünket. Varga B. Sándor a fiú, kovács iparitól, aki lelkesen látott neki a színjátszócsoporthoz szervezéséhez. Nagy örövendezésben vannak, ő is, meg a lányok is, mikor meglátnak bennünket, Mentegőznek is:

— Leszünk többen is, de a legények a kocsmában vannak.

Hát igen, a helyzet sajnos, itt sem változott tavaly óta. A felszerelés hiánya, a gondatlan épület-átvétel miatt a művelődési otthon csendes, de a kocsmában bezzeg hangos!

A lányok biztatják Sanit: tgorjon el a többiekért. El is megy, kisvártatva a legények csoportja is megérkezik. Vagyunk már vagy huszonöt, csillogó szemű lány, korolykodó legények, akik egymásba ültek hátra az iskolapadokba, s nem tudják megérteni a lányok állandó kacaraszását. Nem tudják, hogy a lányzavily, tele van életkedvvel, örömmel, s nem tudja ezt a villódzó, kedves életerő magába rejtje. Meg aztán mitől is lenne szerelmes a legény, ha nem kacaraszának annyit a lányok? Folyik a diskurzus össze-vissza, mindenki mond valamit, de végre mederbe kell terelni a dolgokat. Fiatalokról lévén szó nem lehet azonnal a »megbeszélés« kezdeni, hát nótázással kezdjük. »Za-

varos a Tisza, nem akar apadni«; »Szöged felől, Szöged felől bodrosodik a felhő«; »Jaj, de széles, jaj, de hosszú az az út«; — csillogva csendülnek fel a nóták a lányok ajkán egymás után. A legények brummognak hozzá a hátsó padokban, de egymás után jönnek közelebb, ahogy a nótá sódra egybe-mossa a különböző hangulatokat. Gyorsan még egy kánon is eléneklünk, s Kónya József szinte felcsattan utána:

— Már készen is van egy műsorszámunk! No, helyben vagyunk már, most már lehet

a műsorról beszélgetni.

Halmai Béláné kiosztja a műsorfűzeteket, megbeszéli, hogy szombat este a mozilátogatás után mindenki beszámol arról, amit olvasott. A beszámoló alapján döntenek az elkövetkező heti programokról. Rövid tanácskozás után az is határozatba megy, hogy mikor lesz a bemutatkozás. Február 2-án, amikor a művelődési otthon névadó ünnepsége is meglesz. Mórész Zsigmondról szeretnék elnevezni a fiatalok a kultúra mihálytelki központját — mert azért mindenki bízik benne, hogy előbb-utóbb azzá válik ez a ma még üres épület.

Mindenki bízik benne, de ezek a fiatalok tenni is akar-

nak érte. Mert íme, újabb javaslat születik. Van egy kisebb terem, amin egy ajtót kellene áthelyezni, hogy klubszobának jól használható legyen. A legények vállalták, hogy elvégzik a munkát, ha valaki, idősebb ember irányítja őket. Azt is vállalták, hogy salakkal feltöltik az udvart, hogy ott is lehessen szórakozni nyáridőben. Elődöntik a farsangi bál idejét is, a lányok meg máris azon vitatkoznak, hogy milyen közimunkával, virággal díszítsék a klub-szobát. Nem lehet az akármilyen,

otthonosnak kell lennie,

barátságosnak, tisztának; olyannak, ahol a környezet is rendes magatartásra inti a rendetleneket.

Huszonöt-harminc fiatal tervezet, lelkesedik. Tenni, alkotni akar, dolgozni, nevelni önmagát is, társait is. Nehány asztal, a társadalmi munkára jelentkezők ambíciójának megértése, segítése, a mihálytelki pedagógusok-nak a fiatalokkal való együttműködése kellene hozzá, hogy ez a mai lelkesedés valóban szép eredményekhez vezessen. Azt hisszük, a fiataloknak ez a támogatásigénye nem kielégíthetetlen. Csak a tanácsnak s a pedagógusoknak ügyszeretete, hivatástudata kell hozzá.

— Sz. —

Egészséges lelkű, boldog ifjúságért

Az Ideggyógyászati

és Lélektani

Gyermekgondozó Intézet

munkájáról

Boldog szülőket,

egészséges, vidám gyermekeket akarunk. Azonban a gyermek, ez az érzékeny, fiatal szervezet a legkülönbözőbb testi és lelki bántalmaknak is ki van téve. Szétesett családok, rossz társaság hatása és a gyermek idegrendszerét megtámadó testi bajok is hosszabb-rövidebb időre megállítják a fiatal emberpalánta fejlődését, vagy a fény helyett az árnyék felé irányítják. Szülők és nevelők nemegyszer panaszkodtak azért, mert a gyermeknél kisebb-nagyobb idegrendszeri, vagy nevelési ártalommal találkoztak. Ideges, nehezen nevelhető, dadogó, félelemérzettel vagy kisebbségi érzettel rendelkező gyermek nem ritka jelenség. Külön problémát jelentenek a serdülő korban beálló időleges zavarok is. Eddig a szülő és a pedagógus sok esetben nem tudott hova fordulni. Nem volt olyan intézmény, mely ideggyógyászati gondozást, gyógy-pedagógiai és lélektani gyógykezelést alkalmazott volna ilyen, nem kóros esetekben.

Az Ideggyógyászati és Lé-

lektani Gyermekgondozó Intézet megalakulásával indulhat meg városunkban is az intézményes segítség. Egyébként az intézmény három lelkes tagja már két éve végzi ezt az emberbaráti munkát szerényen, ismeretlenségben, szinte ellenszolgáltatás nélkül abban a reményben, amely most az Intézet létrehozásával vált valórrá. Jelenleg tízes létszámú lelkes gárdával dolgozik az intézmény, melynek vezetője ideggyógyász, tagjai gyógy-pedagógusok, pedagógusok és pszichológusok, akik önálló helyiség hiján egyelőre az Ideg- és Elmeklinika alagsorában dolgoznak.

A városzobában

szülők és gyermekek várokoznak. A szülők szemében az aggodás — a gyermekek azonban víg játékokkal. Egy hatéves fiúcska Szőregről jött —, a mama szerint »ideges« —, egy kisteleki serdülő leány állandó fejfájásról panaszkodik. Egy Laci nevű fiút már a gyámhatóság küldött; fiatalok bandába keveredtek, csavargott, lopott. Nyolcéves fiúcska is van itt, aki alig tud még többet mondani, mint »pá-pá«. Egy kislányt a tanító néni hozott el: teljes figyelmenlenség a panasza. A várákózó középiskolás fiúval a szülei »nem bírnak«...

A vezető orvosnő vizsgál. Az előtte álló 10 éves leányka is »ideges«, ágyba vizez két hete. A vizsgálat megállapítja, hogy elhanyagoltsága, súlyos felfázása az egyedüli ok. Persze, vannak komolyabb esetek is. Minden új felvétel ideggyógyászati vizsgálattal kezdődik és nemegyszer idegi alapú a tünet, amit nemcsak megállapítani, hanem kezelni is.

A szomszéd szobában vannak a pszichológusok és a gyógy-pedagógusok. Az egyik éppen beszélni tanítja a kis Bélát. Négy hónap alatt sikerült az érthetetlen artikulációjú dadogást tagolt beszédévé fejlesztenie. A gyermek első osztályba jár és már megfelel az iskolai követelményeknek. A szülő örömmel igazolja gyermeke beszédfejlődését. A másik gyógy-pedagógus mozgásterápiát végez a szűk folyosón.

Mikor ezt befejezi, a váróteremben beszélget a szülőkel és gyermekekkel.

A pszichológus

rossz tanulóval foglalkozik. Megállapítja a baj okát és gyakorlati segítséget is ad. A másik egy szülővel beszélget gyermeke idegessége okának megállapítása érdekében. A harmadik — mint hogy éppen nincs elfoglaltsága — a külföldi szakirodalmat tanulmányozza a rendelő sarkában, mert az intézmény tagjai önképzésükkel is sokat foglalkoznak.

Vége a rendelésnek. A kollektív megbeszélésre ül össze, megvitatják az új eseteket, beszámolnak végzett munkájukról. Orvos, pedagógus és pszichológus közösen beszél meg az új felvételeket, vizsgálják az alkalmazott módszerek eredményességét. Hetenként egy alkalommal beszámolót, úgynevezett referátumot tart a kollektív valamelyik tagja. Ez általában valamelyik pszichodiagnosztikai módszer ismertetéséből, vagy a külföldi szakirodalom referálásából áll. Hasonló célú külföldi, elsősorban szovjet intézményekkel is összeköttetésbe akarnak lépni, most azonban mindenekelőtt az iskolákkal kívánják kiépíteni jó kapcsolataikat. Bár egészségügyi intézmény, elsősorban iskoláskorú gyermekekkel foglalkozik és igen sok esetben segítséget tud majd adni a nevelőknek egy-egy nehezen nevelhető, ideges, fogvatékos gyermekkel való rendszeres foglalkozásával. A családi nevelési problémák megoldásában is hasznos segítséget tudnak adni a szülőknek, gyermekeknek.

Országunk

négy egyetemi városában létesült ilyen intézmény. Így hatósugara — mint az eddigi példák is mutatják — a szomszédos megyékre is kiterjed. Elsősorban mégis arra hivatott, hogy Szeged és környéke gyermekgondozási feladatait lássa el. Az intézmény kollektívája lelkesen végzi emberbaráti feladatát és kéri a társadalom, elsősorban a pedagógusok és szülők megértő támogatását.

(— 6 —)

SEGÍTSÜNK EGYMÁSON

Tagdíjat fizetnének a horgászok * Figyelmeztető táblákat az iskolákhoz! * Kérem az I. kerületi tanácshoz * Esti garázdálkodók az Oskola utcában * Javaslatok az utcák feltöltésére

A Szegedi Horgász Egyesület vezetőségét több horgásztársunk nevében kérem, adjon lehetőséget arra, hogy mi, dolgozó horgászok az évi tagdíjunkt be tudjuk fizetni. A jelenlegi hivatalos idő reggel 8-tól délután 5 óráig, szombaton 1 óráig tart. Bárholgy igyekszünk, nem találkozzunk a pénztárossal. Mi reggel 7-től délután 4-ig dolgozunk, nem érünk oda hivatalos idő alatt. Arra kérjük a vezetőséget, változtassa meg a hivatalos időt, egy héten legalább egyszer 12 óráig este 7 óráig tartózkodjanak ott. Így lehetőségünk nyílna befizetni a tagdíjat. Javaslatunkkal elkerülhető lenne a torlódás a fizetésnél és a tagok folyamatosan megkapnák a horgászlapot.

Lebó János, Fábán Kálmán, Szendrői József, a MAV Felépítményi Vállalat Vállalat horgászai.

Az utóbbi időben, mint az elmúlt év statisztikájából kiderül, sajnálatos módon elszaporodtak a közlekedési balesetek. Gondatlanság, vigyázatlanság miatt sok ember életét veszítette. A balesetek áldozatait között számos iskolás gyermeket is nyilvántartanak. Mint apa, magam is aggódok gyermekeim biztonságáért és arra kérek minden szülőt, hogy hasonlóképpen óvja családját: gyermekeit szoktassa rá a figyelmes közlekedésre.

Ahhoz azonban, hogy még eredményesebb legyen ez a közös tevékenységünk, szükséges lenne, hogy a megfelelő helyeken a járművezetők számára figyelmeztető táblákat helyezzenek el. Példaként említeném a Tolbuhin sugárút Móra-iskola előtti szakaszát, ahonnan elindulnak a megfelelő jelzőtábla, a gépkocsivezetők így nem veszítik figyelmüket, hogy ezen az útszakaszon iskola van és nem csökkenti a járművek sebességét. Előfordulhat, hogy az iskola közelében futkosó, hancúrozó gyerekeket

e figyelmeztetés hiján esetleg baleset éri.

Nem tudom, kihez címezem kérésemet — a tanács, a közlekedésrendészet, vagy az Utjenntartó Vállalat illetékes-e —, mindenesetre hasznos lenne, ha valaki intézkedne.

B. Z.

A napokban ismét olvastam a Délmagyarországban a »Szép Szegedről«. Már néhányszor írtam a szerkesztőséghez, felhívtuk közösen az illetékesek figyelmét egyre, s másra. Újszegedi vagyok, így elsősorban ez a városrész áll közel a szívemhez. Kérem újszegedi lesz, Lassan eljön a tavasz, megnő városunk idegenforgalma. Újszeged igen szép, s gondolom, sok látogatója lesz. Sok mindent tettünk már azért, hogy természeti szépségeit emeljük, de van még mit tenni. Így mindjárt Újszeged küszöbén, a híd két oldalán lévő rombadólt őrszobát (vagy minek nevezzem) kellene rendbehozni. Mert ez bizony nem valami esztétikus látvány. A szép hídunk képét rontja, csúfítja. A »Szép Szegedért« kérem az I. kerületi tanácsot, hozzák rendbe ezeket a romos épületeket.

Csoly Mária

Az Oskola utca és környéke lakóinak nyugalmát hetek, hónapok óta egy »fiúbanda« zavarja. A nap minden órájában, de különösen este 8 óra után zavarják nyugalmunkat. Bezörgetnek, döngöttek a kaput, azután dalolva továbbhalnak, majd kis idő múlva visszatérnek, s kezdenek mindent előlrol.

Háromszor-négyszer is megismétlik egymás után. Már több ablaküveg összetört »pajkosságuk« miatt. Az Ingatlankezelő Vállalatot is értesítettük garázdálkodásukról, de sajnos, eredmény nélkül. Most az ügyeletes rendőrt kérjük meg, sétáljanak gyakrabban felénk, s figyelmeztessék ezeket a fiatalembereket.

T. J.-né

Örömmel látom a külvárosi utcákban, hogy a lakók a kályhából kiszedett salakot a sáros úttestre borítják. Sajnos, Szegeden sok mellékutca nincs köburkolattal ellátva, de ezen ezzel a módszerrel lehetne segíteni. Látam már azt is, hogy sok sáros utcából a Köztisztasági Vállalat elszállítja a salakot. Miért szállítanak főútszakra? Fel kellene hívni a lakosság figyelmét, támogassák a külvárosi utcák feltöltését mindenhol. Természetesen csak tiszta salakkal és nem hamuval, egyéb szeméttel. Ha leesik a hó, az utak széles kupacokba öntsék a salakot, hogy azt tavasszal szét lehessen teríteni, ahol arra szükség van. A megoldás tehát egyszerű, pénzbe sem kerül, és így sikerülne megszüntetni a nevezetes szegedi sarat.

Czucz György, Szeged, Móra utca 20.

Háztartási zsiradékjárt

színszappanra

becseréli

SZAPPANFŐZŐ

SZÖVETKEZET,

Szabadsajtó u. 72.

(Alsóvárosi temető mellett.) Ugyanott alj-lúg sürolásra állandóan kapható. Telefon: 31-75.

Megéri?

Ha átlapozzuk a táncosokhoz beérkezett szabálysértési ügyeket, sivar képet kapunk. A második kerületi táncosnál például több kisebb lopás, kihágás ügyét tárgyalják, s közülük jó pár a társadalmi tulajdon ellen irányul. Az esetek többségében büntetlen előéletű dolgozókkal állunk szemben. Nem tudjuk elképzelni, hogy Pinter Imre anyagi helyzetét (Csaba utca 44) az a négy söröspohár, melyet az 1. sz. italboltból lopott, egyszerűen felfelé fordított volna. Vagy Tóth István (Petőfitelep XVII/910), aki az algyő-szilléri főcsatorna oldalából hordta el a homokot, nem tudott volna tisztességes úton hozzájutni.

Természetesen van súlyosabb eset is. Rácz Antal petőfitelepi lakos 400 deszkát hordott el a Magasépítő Vállalattól. Mivel a lopott árut hiánytalanul visszaadta, csak szabálysértésnek számít ügye és 100 forint bírsággal »megúszta« a dolgot.

Megúszta? Kérdés! Igaz, hogy szabálysértési ügyek nem kerülnek a személyazonossági igazolványba, nyomtalanul eltűnnek a hatóságok előtt. De az illetőnek munkahelyén nemigen lesz többé becsü-

lete, vagy legalább is soká szerzi vissza azt, amit pár perc alatt elvesztett. A társadalom is elítéli az ilyen cselekményeket, mert saját dolgozó társát rövidíti meg a bűnös.

A szegény és megaláztatottság érzése nem érhet fel az általában jelentéktelen tárgyak értékével. Hiszen úgyis rájönnek, s ha már a dolgok erkölcsi oldalával nem törődik a bűnös, legalább az anyagi részt venné figyelembe. A lopott árut úgyis vissza kell szolgáltatni és emellett büntetés is jár. Ha pedig nincs meg, amit elvitt — a következő lépés a bíróság.

Kétoldalali kellemetlenség is éri tehát a társadalmi tulajdon detszámait, akármilyen »kicsiben« is végzik tevékenységüket. És mert semmiképpen sem hajt hasznát az ilyen cselekedet, s erkölcsileg degradáló hatással jár, kétszer is gondoljuk meg, mielőtt kezünk kinyúlna a társadalom tulajdonáért. Ha már valaki-ben egyáltalán felvetődik a gondolat, legyen annyi ereje, hogy a semmi jóval nem kecsesebb ingert legyőzze magában.

Mert — nem éri meg!

(Sigrai)